

Dit is sportvissen!

*Maak kennis met de meest
beoefende buitenactiviteit
van Nederland*

Dit is sportvissen!

Nederland is een paradijs voor sportvissers met zijn vele stadswateren, kanalen, rivieren, meren en plassen. De meeste wateren zijn prima toegankelijk en herbergen in veel gevallen ook nog eens een gevarieerd visbestand. Het is dan ook niet vreemd dat ons land bijna twee miljoen sportvissers telt, waarvan ruim één miljoen mannen, 250.000 vrouwen en 550.000 kinderen.

De aandacht voor het water- en visstandbeheer is in de afgelopen jaren toegenomen en steeds meer partijen zijn hierbij betrokken. Een goede waterkwaliteit, een meer natuurlijke inrichting en beheer van wateren en het bieden van recreatiemogelijkheden vormen hierbij belangrijke aspecten. Sportvissers hebben belang bij goed viswater met een goede visstand en visserijmogelijkheden. Bij de inrichting en het beheer van het water, de oevers én de visstand is het wenselijk om daarmee rekening te houden.

Het grootste deel van de Nederlandse sportvissers vist vooral in singels, vijvers en vaarten dicht bij huis. Het water in de woonplaats is dus heel belangrijk sportviswater. In goed overleg kunnen hengelsportverenigingen en gemeenten er voor zorgen dat al het stedelijke water ook aantrekkelijk viswater is, met een goede visstand en goede visserijmogelijkheden.

Met deze brochure wil Sportvisserij Nederland bijdragen aan een optimale samenwerking tussen hengelsportorganisatie, gemeenten en waterschappen. Het streven hierbij is om zoveel mogelijk Nederlandse sportvissers te laten genieten van hun heerlijke hobby. Het genieten van de natuur aan de waterkant, de dagelijkse zorgen ver weg en de kans op een mooie vangst: vissen is spanning en ontspanning tegelijk!

Menno Knip
Voorzitter Sportvisserij Nederland

Inhoudsopgave

Vissen is voor iedereen	4
Het avontuur begint voor de deur	6
Sportvissers moeten kunnen vissen	8
Sportvissers willen vangen	10
Zoveel mensen, zoveel wensen	12
Vissen op mooie belevenissen	14
Verantwoord vissen	16
Hoe groter hoe mooier!	18
Goed georganiseerd	20
Samenwerken is het toverwoord	22
Vissen het hele jaar door	24
Nederland sportvisland	26

“Vissen is voor iedereen”

ED STOOP, PRESENTATOR VIS TV:

“Vissen is voor iedereen en als sportvisser kun je overal terecht. Vissers hebben over het algemeen behoefte aan een mooie, rustige omgeving. Toch is dat niet voldoende, want vis vangen maakt het vissen pas écht leuk. Het overgrote deel van de sportvissers vist in kleine sierwateren dicht bij huis. Op een mooie dag zie je tientallen hengelaars langs singels, parkvijvers, vaarten en kanalen zitten, staan of lopen. Ook het grote water trekt steeds meer sportvissers. Gelukkig kun je met één VISpas in de meeste wateren in heel Nederland vissen. Deze wateren vind je via www.visplanner.nl of in de Gezamenlijke Lijst van Nederlandse Viswateren.”

h"

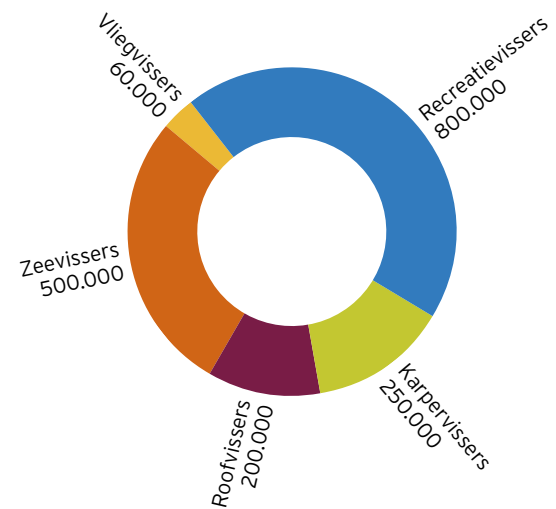
Vissen kan op allerlei manieren: dicht bij huis in een singel of parkvijver, de hele dag struinend in de polder of de branding trotserend aan zee. Juist die variatie en de vele mogelijkheden die Nederland biedt, maakt het vissen zo aantrekkelijk. Sportvisserij is één van de meest beoefende buitenactiviteiten en het aantal sportvissers is zeer groot. Het ontspannen aan de waterkant en de spanning van het vangen van een vis vormen een succesformule die veel mensen aanspreekt.

VELE SOORTEN SPORTVISSERS

Een belangrijk kenmerk van de sportvisserij - en dat vormt ook haar kracht - is dat het dwars door alle lagen van de bevolking heen gaat. Sportvissen is - in de letterlijke zin - een echte volkssport, beoefend door jong en oud, man en vrouw, arm en rijk, allochtoon en autochtoon. Het grote aantal disciplines binnen de hengelsport maakt het onmogelijk om over 'de' sportvisser te spreken. Naast recreatieve vissers die vissen op alles dat maar bijten wil is er een steeds grotere groep specialisten die zich richt op één vissoort of op de grootste exemplaren van een soort. Daarnaast is er een toename van 'cross-over' sportvissers: vissers die gericht op meerdere soorten vissen, vaak afhankelijk van het jaargetijde.

EEN BELANGRIJKE GEBRUIKER VAN HET WATER

In nagenoeg elk water in ons land wordt gevist. Zoet of zout, de sportvisserij vormt de grootste groep waterrecreanten. Met een totale omzet van bijna 700 miljoen euro per jaar is het ook een belangrijke economische activiteit. Tientallen groothandels, vele honderden hengelsportzaken en dierenpeciaalzaken, maar ook diverse bootverhuurbedrijven, reisbureaus en verblijfsaccommodaties zijn geheel of gedeeltelijk afhankelijk van de hengelsport.

“Het avontuur begint voor de deur”

JEROEN VAN LUIK, SPORTVISSER:

“Binnen de bebouwde kom zijn hele goede visstekken te vinden. Als ik vanuit school kom, pak ik een hengel en een rugzakje met reservemateriaal en ga ik op pad. Voor mij begint het avontuur letterlijk voor de deur! Ik vis vooral bij bruggen, duikers, velden met waterplanten en overhangende bomen en struiken; dat zijn echte hotspots. Zolang er maar voldoende open plekken langs de oever zijn en er niet te veel waterplanten groeien, kan ik vis vangen! Mijn studie is heel belangrijk, maar huiswerk maken lukt pas echt goed als ik lekker heb gevestigd.”

Water in de bebouwde kom is van groot belang voor de sportvisserij. De aanwezigheid van viswater dichtbij huis maakt het mogelijk om na het werk of na school snel aan de waterkant te zijn om te genieten van het vissen. Het grootste deel van de Nederlandse sportvissers kan worden gerekend tot de zogenaamde 'recreatievisser', die op algemeen voorkomende vissoorten zoals blankvoorn, ruisvoorn en brasem vist en niet teveel moeite wil doen om vis te vangen. Dankzij de overwegend goede visbezetting en goede bereikbaarheid en toegankelijkheid van het water in de bebouwde kom, is het zeer geschikt voor recreatievissers. Maar ook jeugdige en mindervalide sportvissers kunnen hier prima vissen.

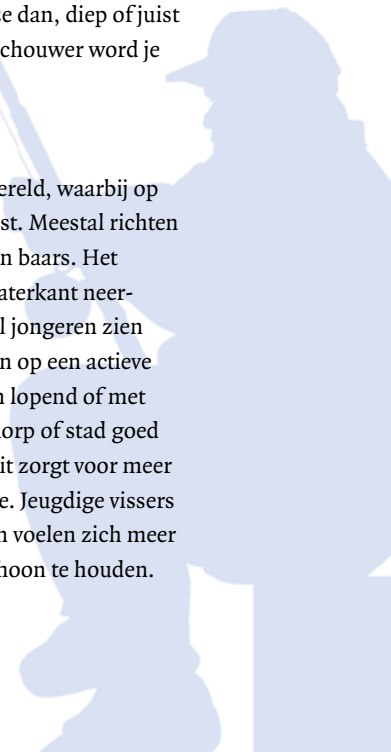

NATUUR IN DE STAD

Water dicht bij huis biedt een prachtig stukje natuur in de eigen leefomgeving, waar ook nog eens van alles te beleven is. Water naast het huis, in de woonwijk, op weg naar school of het werk fascineert en nodigt uit om te worden ontdekt. Door te vissen kun je kennis maken met het water als natuurlijke leefomgeving voor vissen en vele andere planten en dieren. Met een hengel in de hand word je één met het watermilieu, waarbij je afhankelijk bent van de vissen zelf. Je moet ze vinden of lokken en vervolgens verleiden om je aas te pakken. Zodra het aas te water gaat, is de vis aan zet! En dat roept meteen spannende vragen op: wat zit er eigenlijk voor vis? Waar zitten ze dan, diep of juist ondiep? Of tussen de planten? Wat eten ze? Van toeschouwer word je als visser automatisch deelnemer en bewonderaar.

STREETFISHING

Streetfishing is een nieuwe rage in de hengelsportwereld, waarbij op een actieve manier in een stadsomgeving wordt gevestigd. Meestal richten de sportvissers zich hierbij op roofvis, zoals snoek en baars. Het is hierbij niet de bedoeling dat je zomaar langs de waterkant neerploft, maar dat je actief achter de vis aan gaat. Vooral jongeren zien streetfishing als een ideale manier om in korte tijd en op een actieve wijze vis te vangen. Het is cool! Omdat de visstekken lopend of met de fiets worden bezocht, leer je je eigen woonwijk, dorp of stad goed kennen en wordt de woonomgeving meer 'eigen'. Dit zorgt voor meer betrokkenheid van bewoners bij hun eigen gemeente. Jeugdige vissers krijgen oog voor 'hun' singels, vijvers en grachten en voelen zich meer verantwoordelijk om deze wateren en hun oevers schoon te houden.

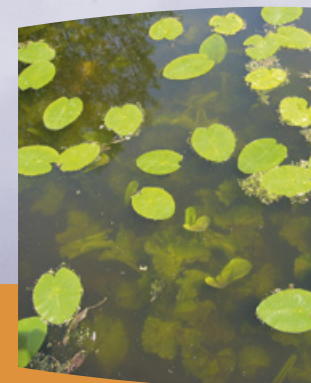

"Sportvissers willen vissen"

SIMON DEKKER, VOORZITTER VAN DE ALGEMENE UTRECHTSE HENGELAARS VERENIGING:

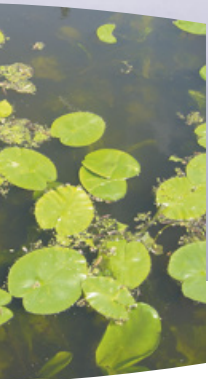
"Sportvissers willen vissen. Dat moet in een water wel mogelijk zijn. Wanneer dit volgroeit met waterplanten is het voor sportvissers niet meer te bevisen. Zelfs als er nog enkele open plekken zijn om te vissen, wordt het risico op het verspelen van de vis in de waterplanten groter, naarmate het water dichter begroeid is. Voor sportvissers en de visstand is een waterplantenbedekking van ongeveer een kwart van het wateroppervlak ideaal."

Om te kunnen vissen heeft een sportvisser viswater nodig. In principe is elk water hiervoor geschikt, wanneer je er mág vissen, kúnt vissen én er ook vis zit. Voor de meeste (maar niet alle!) Nederlandse wateren is de toestemming om er te mogen vissen goed geregeld. Met een VISpas mag je in Nederland vissen in wateren, waarvan een hengelsportvereniging of federatie het visrecht bezit of huurt. Om er te kunnen vissen moet het echter wel goed bereikbaar en bevisbaar zijn.

BEREIKBAAR WATER

Wegen en paden zijn nodig om het water te kunnen bereiken. Hier aangekomen heeft een sportvisser openbare, goed toegankelijke oevers nodig. Om de oever te kunnen bevissen moeten hier niet teveel bomen, struiken of andere hoog opgroeiende vegetatie langs staan. Gemeenten en waterschappen kunnen met enige regelmaat snoei- en maaiwerkzaamheden uitvoeren, om de oevers én het water bevisbaar te houden. De mate waarin een water toegankelijk en bevisbaar moet zijn, hangt mede af van de mate waarin het wordt bevisd. In overleg met de hengelsportvereniging kan de oeverbeheerder de belangrijkste visoevers open houden door hier frequenter te snoeien en te maaien.

BEVISBAAR WATER

De sportvisser moet het water zélf natuurlijk ook kunnen bevissen. Door de verbeterde waterkwaliteit met als gevolg helderder water, groeien viswateren echter steeds vaker dicht met waterplanten. Dit is ook voor de visstand een probleem. Dichte waterplantenbedekkingen leiden tot grote schommelingen in het zuurstofgehalte. Veel vissoorten zijn hier niet goed tegen bestand en verdwijnen. In wateren waarin één of enkele keren per jaar wordt gemaaid, ontstaat een instabiel watermilieu. In volgegroeide toestand is het water alleen geschikt voor plantenminnende vissoorten, maar na een maaibeurt is er voor deze vissen nog nauwelijks geschikt leefgebied. Daarnaast leidt maaien vaak tot problemen met de zuurstofhuishouding met als gevolg vissterfte. Het voorkomen van overwoekering met waterplanten voorkomt vissterfte, houdt het viswater bevisbaar en bespaart de beheerder hoge maaikosten. Het beperken van de waterplantenbegroeiing kan bijvoorbeeld worden gerealiseerd door het gecontroleerd uitzetten en actief beheren van (gras)karper.

SPORTVISSERIJVOORZIENINGEN

Soms is de aanleg van vissteigers, visstoepen of hekoverstappen nodig om de toegankelijkheid van het viswater te verbeteren. Dergelijke voorzieningen maken het eenvoudiger voor de oeverbeheerder en de hengelsportvereniging om het oevergebruik door sportvissers duidelijker te zoneren en in te passen in een verder natuurlijk ingerichte oever. Voor wateren die vanuit een boot worden bevisd kan ook de aanleg van een trailerhelling wenselijk zijn. Bij de hengelsportvereniging en/of Sportvisserij Nederland is concrete informatie beschikbaar over aanleg, onderhoud en subsidiëring van deze voorzieningen.

"Sportvissers wiffen van

GERWIN LEUS, EIGENAAR VAN WILD, BIJZONDER VISSEN:

"Na jaren voorbereiding is in 2011 ons sportviscomplex WILD, Bijzonder Vissen geopend. Midden in de natuur, even buiten het Twentse Reutum zijn vier vijvers aangelegd, met aangrenzend een groot buitenhuis met visserscafé en restaurant. Er zwemmen zelfs verschillende steursoorten, karpers, Europese meervallen, zeelten en meerdere forelsoorten in onze vijvers. Dit zijn stuk voor stuk vissen die geweldige sport geven aan de hengel. Sportvissers willen vis vangen, en dat kunnen ze op ons complex. Een vrijwel continue bezetting met sportvissers, recreanten, bedrijven en schoolklassen geeft aan dat we in een behoefte voorzien."

De afname van de voedselrijkdom van het oppervlaktewater, wegvraat van vis door aalscholvers en de wegvangst door beroepsvissers hebben in de afgelopen decennia geresulteerd in een afname van de visbezetting. Op plaatsen waar sportvissers honderden vissen konden vangen, zijn dit er nu soms maar enkele tientallen. Het gemiddelde formaat van de vis is echter toegenomen, waardoor de vangst van (hele) grote exemplaren mogelijk is. Bovendien zorgt de toenemende diversiteit van de visstand regelmatig voor onverwachte, bijzondere vangsten. Maar dit is niet in alle wateren het geval.

NAAR EEN GOEDE VISSTAND

Om een goede visstand te krijgen en te behouden, staat de vraag centraal: hoe kan een water zijn functie als leefomgeving voor vis optimaal vervullen? Allereerst kan worden gesteld dat een water geschikter wordt voor vis, naarmate het omvangrijker, natuurlijker en gevarieerder in diepte, breedte, waterpeil en begroeiing is. Kleinere, onnatuurlijke wateren met een belangrijke viswaterfunctie, zoals visvijvers en vele stadswateren, zijn ongeschikt om een evenwichtige visstand te herbergen. Door deze wateren tijdig te baggeren, blijven ze in ieder geval voldoende diep en wordt vissterfte voorkomen. Er is geen peildynamiek, de wateren zijn klein en ondiep en daardoor gevoelig voor aalscholverpredatie en het dichtgroeien met waterplanten. De afname van de voedselrijkdom heeft in deze wateren vooral geleid tot een afname van vis. Om deze wateren aantrekkelijk te maken en houden voor recreatievissers en jeugd is actief beheer van het viswater en de visstand noodzakelijk.

BESCHERMING TEGEN AALSCHOLVERS

Wanneer een viswater te kampen heeft met regelmatige aalscholverbezoeken, kunnen preventieve maatregelen worden genomen om de wegvraat van vis te beperken. Gebleken is dat een visstand baat heeft bij beschermende structuren in het water. Zones met waterplanten zijn een goed toevluchtsoord voor vissen. Ook kunnen takkenbossen, oude kerstbomen of grote gaaskooien worden afgezonken. In wateren met aalscholverbezoeken zal daarnaast moeten worden gedacht aan het uitzetten van grotere vis, die niet wordt weggevreten. Karper, zeelt en kruiskarper lijken hiervoor het meest geschikt.

VISVIJVERS

Viswateren met een hogere visbezetting zijn in trek en visrijke stadsvijvers en visvijvers worden op mooie dagen door vele tientallen sportvissers bezocht. Steeds meer visstandbeheerders bezetten hun vijvers met goed vangbare vissen die door hun formaat niet door aalscholvers worden weggevreten, zoals jonge karper, kruiskarper, zeelt en/of grote brasem. Ook is er een groeiende belangstelling voor forelvijvers, waar tegen een vergoeding op uitgezette forellen kan worden gevestigd.

“Zoveel mensen, zoveel

ROELOF SCHUT, DOCENT MBO-OPLEIDING SPORTVISSERIJ:

“Als docent op een sportvisacademie merk ik steeds opnieuw dat elke visser andere voorkeuren heeft. De ene leerling vist graag op snoek en loopt daarvoor kilometers langs de waterkant, de andere vist vanuit een tentje een weekend lang op karper. De meest actieve vissers vissen vanuit een kano of een ‘bellyboat’, of doen mee aan regionale en landelijke viswedstrijden. Daarnaast heb ik ook leerlingen die nog steeds genieten van het vissen op voortjes in de vijver achter hun huis. De uitdrukking ‘zoveel mensen, zoveel wensen’ gaat voor sportvissers zeker op!”

Wensen

Nederland bezit veel verschillende watertypen, zoals stadswateren, kanalen, rivieren, sloten, beken, kreken, meren en plassen. Daardoor bestaat er een grote variatie aan leefgebieden voor vissen en aan viswateren voor de sportvisserij. Sportvissers vissen op veel verschillende manieren en op verschillende vissoorten. De wensen en eisen die ze stellen aan de visstand, het viswater en de omgeving daarvan, zijn daardoor niet voor iedereen gelijk, maar lopen per type sportvisser aanzienlijk uiteen.

DE NEDERLANDSE SPORTVISSER

De meeste sportvissers vissen bij voorkeur in viswateren met een gevarieerde visstand, waarbij de visbezetting dusdanig hoog is dat er meerdere vissen per uur kunnen worden gevangen. De meer gespecialiseerde sportvissers die zich volledig richten op het vangen van één bepaalde vissoort, zullen vooral de wateren bevissen waar die vissoort in redelijke mate kan worden verwacht. Daarnaast zijn er vistechnieken die specifieke eisen stellen aan de inrichting van de oevers en de directe omgeving. Vooral jeugdige en mindervalide hengelaars stellen eisen aan de veiligheid, bereikbaarheid en toegankelijkheid van het water.

ACTIEF EN PASSIEF

Lang niet alle sportvissers voldoen aan het traditionele beeld van iemand die urenlang aan de waterkant zit en naar een dobber tuurt. Er zijn steeds meer actief bewegende vissers, zoals kunstaasvissers die al werpend kilometers langs de waterkant lopen en vliegvissers die continu hun kunstvlieg op veelbelovende plekken werpen. Daarnaast is het karpervissen enorm populair. Dit kan op een actieve wijze, maar de passieve methode - waarbij de vissers soms dagenlang op één plek verblijven en voor het overnachten een vistentje plaatsen - wordt het meest beoefend.

BOOTVISSERS

Ook onder bootvissers kun je een onderscheid maken tussen actieve en passieve vissers. Je kunt met de boot naar een mooie plek varen, daar voor anker gaan en vervolgens urenlang op dezelfde plek blijven vissen. Daarnaast kun je de boot gebruiken om actief grote stukken water af te vissen of snel van de ene naar de andere visplek te varen. Deze methoden worden toegepast door snoek- en snoekbaarsvissers die met kunstaas vissen. Het kunstaas kan in een laag tempo achter de boot worden gesleept, actief worden geworpen en binnen gedraaid of zeer langzaam 'huppelend' boven de bodem worden aangeboden.

“Vissen op mooie beleven

SYTSE VAN DER HARST, VLEGVISSER:

“Natuurlijk vis je om vis te vangen, maar nog meer vis je op mooie belevenissen, op goede verhalen. En zeker als vliegvisser vang je die. Vliegvisseren is een bepaalde techniek. De vliegenlijn is het werpgewicht, door een soort zwiëpende beweging breng je de lijn op lengte en werp je de vlieg exact waar jij het wilt. Aan de vliegenlijn zit een dunne nylon lijn waaraan de vlieg wordt geknoopt. De (kunst)vlieg is het aas, maar dat is niet per se een imitatie van een insect. Het kan ook een imitatie van een visje zijn of iets anders kleins en eetbaar voor een vis. Veel vliegvisseren maken (binden) deze vliegen zelf. Het werpen met de vlieghengel is gewoon leuk om te doen en mooi om te zien.”

vissen

In ons waterrijke land kan elke sportvisser een visplek vinden die aan de wensen voldoet. Een korte ontspannende vissessie kan heel dicht bij huis worden gepland, maar als er voldoende vrije tijd is kunnen uitgestrekte polders, stromende rivieren, grote plassen of de machtige Noordzee worden bevestigd. Er zwemmen zo'n 175 vissoorten in de Nederlandse wateren rond, dus het vissen hoeft nooit saai te zijn. Elke aanbeet is spannend, want je weet nooit welke - en welk formaat - vis er interesse in je aas heeft getoond.

VISSEN ALS THERAPIE

Concentratie, rust, succes en aandacht voor de natuur zijn belangrijke elementen van het sportvissen en hebben een positieve uitwerking op de gemoedstoestand van de sportvisser. Vroeger werd het vissen wel voorgeschreven op doktersadvies, tegenwoordig zoekt men uit eigen beweging steeds vaker de waterkant op om te ontspannen. Gebleken is ook dat het vissen vaak een positief effect heeft op jongeren met gedragsproblemen of ontwikkelingsstoornissen. Probleemjongeren die onder begeleiding gaan vissen, vertonen een gedragsverbetering en zijn beter geïntegreerd in de wijken waarin zij wonen. Het schoolverzuim wordt minder, evenals asociaal- en crimineel gedrag. Ook kinderen met ontwikkelingsstoornissen zoals ADHD en autisme hebben een meer dan gemiddelde belangstelling voor de vissport. Veel kinderen zijn thuis of op school erg druk en kunnen nog geen vijf minuten stil zitten, maar eenmaal achter een hengel komen ze helemaal tot rust.

VAN STEKELBAARS TOT METERSNOEK

Kinderen vinden het heerlijk om met hengels of schepnetten op zoek te gaan naar die voor ons onzichtbare onderwaterwereld. Met een schepnet vang je plankton, insectenlarven, salamanders en kikkervissen en als je geluk hebt een stekelbaarsje. Maar met een hengel vang je pas echte vissen! Dat kunnen kleine voorntjes zijn, maar als je erg je best doet - of geluk hebt - kun je ook grote karpers of snoeken vangen. Welke leeftijd je ook hebt, vissen blijft altijd spannend en ontspannend. Je kunt voorntjes vangen in een parkvijver, gericht op barbeel vissen in een rivier, op forel vissen in een Limburgse beek of proberen om in een zandwinplas een snoek van boven de meter te vangen. Vanaf het strand of vanaf een sportvisboot zijn in zee flinke kabeljauwen, sterke zeebaarzen en zelfs haaien te vangen. Je kunt sportvissen zo uitdagend maken als je zelf wilt!

“Verantwoord vissen”

16

GIJS ENGBERS, LEERKRACHT PRAKTIJKONDERWIJS 'T GENSELER TE HENGELO:

“Op onze school zitten kinderen die moeite hebben met het theoretische leren. Wij kijken naar de vaardigheden die ze wel beheersen en waar ze goed in zijn. Vaak zijn dat praktische vaardigheden. Gaandeweg de visles werd al snel duidelijk dat de combinatie theorie-praktijk prima bij ze past. Het uurtje biologie vonden de leerlingen reuze interessant, ondanks dat ze normaliter veel moeite hebben met theorie. Daarna konden ze onder persoonlijke begeleiding van de vrijwilligers een uur lang vissen en niet zonder resultaat. Bij elke vangst stonden ze te genieten. Opvallend was dat zelfs de grootste druktemakers uit de groep erg geconcentreerd aan het vissen waren. Bovendien werd hen geleerd om op een verantwoorde manier met vis om te gaan.”

De maatschappelijke aandacht voor het welzijn van dieren is de afgelopen decennia sterk toegenomen. In plaats van dieren alleen te beschouwen als waardevol voor de mens, wordt aan het dier ook een eigen, intrinsieke, waarde toegekend. Vooral de bewustwording van deze eigen waarde heeft tot gevolg gehad dat de samenleving kritisch is gaan kijken naar het omgaan met dieren. Een proces dat bijvoorbeeld tot uiting komt in wetgeving en beleid, maar ook in het gedrag van sportvissers, die hun vangst met zorg behandelen en levend terugzetten ("Catch & Release").

GEDRAGSCODE SPORTVISSERIJ

In de Visserijwet zijn regels vastgelegd op het gebied van gesloten tijd aas- en vissoorten, minimummaten vissoorten en beschermde vissoorten. Aanvullend is in de Gezamenlijke Lijst van Nederlandse Viswateren (behorend bij de VISpas) de Sportvisserij Gedragscode Welzijn Vis opgenomen. Sportvissers dienen zich aan deze code te houden en zijn verplicht met zorg en respect met vissen om te gaan. De gedragscode is gebaseerd op de Europese 'Code of practice for recreational fisheries' van de EIFAC/FAO. Tevens worden sportvissers via de Gezamenlijke Lijst van Nederlandse Viswateren gewezen op een aantal spelregels voor het gebruik van bijvoorbeeld lood en een leefnet.

VISLES OP SCHOOL

Water speelt in de persoonlijke belevingswereld van kinderen een belangrijke rol en heeft op hen een enorme aantrekkingskracht. Ieder jaar worden honderden vislessen georganiseerd op basisscholen en voortgezet speciaal onderwijs, om kinderen meer te leren over vis en sportvissen. De lessen worden gegeven door 'Vismeesters', die door Sportvisserij Nederland zijn opgeleid en tijdens de les ondersteuning krijgen van vrijwilligers van de plaatselijke hengelsportvereniging. Een visles bestaat uit een uurtje (vis)biologie in de klas, gevolgd een visexcursie aan een water in de buurt van de school. De kinderen leren van alles over het onderwaterleven en gaan met andere ogen naar het water in hun eigen omgeving kijken. Bovendien maken de kinderen op een leuke manier kennis met de sportvisserij, waarbij ze respect voor de vis en de natuur wordt bijgebracht.

“Hoe groter hoe mooier!”

18

BERTUS ROZEMEIJER, SNOEKBAARSVISSER EN HENGELSPORTPUBLICIST:

“Het aantal snoekbaarsvissers dat vanuit de boot vist neemt de laatste jaren sterk toe. Deze vissers gebruiken moderne kunstaashengels, dunne gevlochten lijnen en een breed scala aan kunsttaas. Goede stekken worden gezocht met behulp van een elektronische dieptemeter ('fishinder') en één of twee elektromotoren zorgen dat de boot op de juiste plek blijft. Deze specialisten zijn bereid om behoorlijke afstanden te rijden naar een viswater waar veel of vooral grote vissen kunnen worden gevangen. Voor de meeste specialisten geldt: hoe groter hoe mooier!”

Er zijn steeds meer sportvissers die zich als 'specialist' richten op een enkele vissoort of op de grootste exemplaren van een soort. Deze 'specialisten' zijn in de afgelopen decennia behoorlijk in aantal toegenomen. Zo is het gericht vissen op karper enorm populair geworden en zie je op de grotere wateren steeds meer gemotoriseerde visboten met gespecialiseerde snoek- en snoekbaarsvissers. Daarnaast kennen we de wedstrijdvisserij, waarbij het totaal aantal gevangen vissen moet zorgen voor een groot vangstgewicht.

SPECIALISTEN

Karpervissers beoefenen hun visserij in veel gevallen statisch vanaf de oever en verblijven soms vele uren tot zelfs meerdere dagen en nachten aan de waterkant. Als karpervisser tel je tegenwoordig pas echt mee als je een vis van 15 kilo of meer op je CV hebt staan, en er worden zelfs vissen van meer dan 30 kilo gevangen. Voor geroutineerde snoekvissers zijn snoeken van meer dan een meter lang geen uitzondering. Er worden regelmatig snoeken groter dan 120 centimeter gevangen en het Nederlands record is maar liefst 137 centimeter! Op onze rivieren kun je barbelen en roofbleien vangen van bijna een meter lang. Sterke vissen, die in het snelstromende water de hengel en vislijn danig op de proef stellen. De laatste jaren worden ook steeds vaker meervallen gevangen. Deze roofvissen kunnen wel drie (!) meter lang worden en meer dan 100 kilo wegen.

SPECIALISTENORGANISATIES

De landelijke organisaties van karpervissers, snoekvissers en vliegvissers vormen een spreekbuis voor hun specialisten. De Karper Sportvisserij Nederland (De KSN), de snoekstudiegroep Nederland-België (SNB) en de Vereniging Nederlandse Vliegvissers (VNV) vormen samen met de hengelsportfederaties de directe leden van Sportvisserij Nederland. Tijdens de algemene ledenvergadering bepalen zij het beleid op hoofdlijnen en de begroting van de landelijke organisatie. Mede op aandringen van de specialisten is het tegenwoordig mogelijk om in veel wateren het gehele jaar door 's nachts te vissen en bovendien met drie hengels. Hiertoe is de Landelijke Nachtvistoesemming en Derde hengeltoestemming als aanvulling op de VISpas ontwikkeld. De sportvissers krijgen zo meer vismogelijkheden en hoeven niet bij iedere visrechtgebende een aparte toestemming te kopen.

"Goed

georganiseerd"

20

AART VERWEIJ, SECRETARIS VAN HENGELSPORTVERENIGING DE VAART - POSCAR:

"Als actieve en goed georganiseerde vereniging zijn we een belangrijke partner voor onze gemeente. Samen realiseren we een aantrekkelijk aanbod aan recreatieve mogelijkheden voor de inwoners van Nieuwegein. Daarom huren wij sinds kort ook het visrecht van alle gemeentewateren. Door regelmatig overleg met de gemeente over het te voeren beheer en onderhoud, maar ook door samen te werken aan controle, promotie en begeleiding van de jeugd, zorgen we voor een gevarieerd aanbod aan viswateren door heel Nieuwegein."

In bijna elke plaats in Nederland is een hengelsportvereniging te vinden. De meeste hengelsportverenigingen zijn via zeven regionale hengelsportfederaties aangesloten bij Sportvisserij Nederland. Nationaal en internationaal vertegenwoordigt Sportvisserij Nederland de Nederlandse sportvisserij. Sportvisserij Nederland is aangesloten bij de European Anglers Alliance (EAA), een overkoepeling van hengelsportorganisaties uit 18 landen, die op Europees niveau de belangen van de sportvisserij behartigt en bij de internationale wedstrijdorganisatie CIPS/FIPS. Vanaf 2013 is Sportvisserij Nederland lid van het NOC*NSF, de bundeling van de georganiseerde sport in Nederland.

UNIFORME REGELGEVING

Voor het vissen is volgens de Visserijwet een schriftelijke toestemming van de visrechthebbende nodig. In de meeste gevallen is dit de VISpas in combinatie met de Gezamenlijke Lijst van Nederlandse Viswateren. De VISpas is het lidmaatschapsbewijs van een hengelsportvereniging. De georganiseerde hengelsport zorgt met de VISpas voor uniforme regelgeving en zorgt daarbij - met behulp van ruim 1.200 verenigingscontroleurs en buitengewone opsporingsambtenaren (BOA's) - voor controle en naleving van de voorwaarden. De hengelsportverenigingen zorgen lokaal voor de werving en binding van sportvissers, promotie van de hengelsport, jeugdopleiding en sportvissersactiviteiten, belangenbehartiging, water- en visstandbeheer, huur van visrechten en uitgifte van de VISpas.

ELK WATER IS VISWATER!

In principe is elk water geschikt om in te vissen. De mate waarin - en de oevers waar vanaf dat gebeurt kunnen in overleg met de eigenaar van het water worden bepaald. Veel sportvissers vissen in hun eigen woonomgeving, binnen of net buiten de bebouwde kom. Anderen zoeken de rust op van natuurlijker water in landelijke gebieden. Voor alle wateren geldt dat het verhuren van het visrecht aan hengelsportverenigingen resulteert in een takenverlichting voor gemeenten en waterschappen. De huurder van het visrecht zorgt namelijk voor de uitgifte van vergunningen, stelt een visplan op, voert het visserijbeheer uit, controleert sportvissers en voelt zich als geen ander verantwoordelijk voor het water. De hengelsportorganisatie fungeert als aanspreekpunt voor alle sportvisserijzaken en neemt daarmee gemeenten en waterschappen veel werk uit handen.

REGIONALISERING VAN HET VISSTANDBEHEER

De sportvisserij kent al langere tijd een regionale bestuurlijke organisatiestructuur en een regionale organisatie van het visstandbeheer. Hengelsportverenigingen en -federaties zijn vertegenwoordigd in visstandbeheercommissies (VBC's) voor waterschapsgebieden en de Staatswateren. Binnen de VBC's worden - onder begeleiding van Sportvisserij Nederland en de federaties - visplannen opgesteld, waarin het huidige en het voorgenoemde visserijbeheer staat beschreven.

“Samenwerken is het

22

MAIKEL VAN BREUGEL, DIRECTEUR SPORTVISSERIJ MIDWEST NEDERLAND:

“Sportvissers zetten zich al meer dan honderd jaar in voor alles wat onder de waterspiegel leeft. Zij zijn ook vaak de eerste die zien dat er iets mis is in het water of aan de waterkant. Ingrijpen - het nemen van maatregelen - is echter voorbehouden aan anderen: waterschappen, gemeenten en natuur- en terrein beherende organisaties. Sportvisserij MidWest Nederland werkt daarom in de regio nauw samen met alle partners om maatregelen te realiseren. Vismigratie, trailerhellingen, visuitzettingen, natuurvriendelijke én sportvisvriendelijke oevers... samenwerken is het toverwoord voor een goede visstand en goed en bereikbaar viswater.”

toverwoord"

Sportvisserijorganisaties zijn vóór alles recreantenorganisaties die de belangen behartigen van een groot aantal sportvissers. Voor hen is het belangrijk dat er gevist kan worden. De kwaliteit van de sportvisserij wordt bepaald door de omgeving van het viswater, het viswater zelf, de daarin aanwezige visstand en de mogelijkheden deze op of aan het viswater te bevissen. Om dit te bereiken en te behouden is een goede samenwerking met gemeenten, waterschappen en andere belanghebbenden erg belangrijk.

SPORTVISSERIJ ALS VISRECHTHEBBENDE

Sportvisserijorganisaties zijn over het algemeen geen eigenaar van het viswater, waarvan zij het visrecht bezitten. Dit visrecht wordt vaak gehuurd van overheden en andere watereigenaren. Hengelsportverenigingen en -federaties zijn daarom over het algemeen niet verantwoordelijk voor noch bevoegd tot het inrichten en beheren van de wateren waarvan zij het visrecht bezitten. Wel hebben zij als visrechthebbende als enige het recht om vis in een water uit te zetten of uit een water te verwijderen. Ook kunnen zij de bevissing van het water meer in detail regelen door nadere vergunningsbepalingen op te nemen, zoals het verhogen van minimummaten, het instellen van een meeneemlimiet of -verbod en het nader beperken van oevergedeelten waar vanaf mag worden gevist. De verhuur van visrechten aan de hengelsport geeft helderheid over benodigde visdocumenten, zorgt voor een goede controle aan de waterkant én betere mogelijkheden om jeugd goed te leren vissen.

SPORTVISSERIJ ALS VISSTANDBEHEERDER

Op het gebied van het visstandbeheer heeft de sportvisserij vooral een adviserende en signalerende rol naar verantwoordelijke beheerders van water en oevers toe. Ingrepen in de visstand dienen in overleg tussen de partners, maar altijd mét toestemming van de visrechthebbende te worden uitgevoerd. De sportvisserij is een belangrijke partner bij het krijgen en behouden van ecologisch gezond viswater. Sportvissers zijn nauw betrokken bij het waterleven en dreigende calamiteiten als vis- en watervogelsterfte worden vaak direct door sportvissers opgemerkt. Daarnaast kan de sportvisserij een bijdrage leveren aan de monitoring van de visstand. Dit kan door middel van hengelvangstregistratie, maar ook door visserijkundig onderzoek (mede) te financieren. Ook kunnen diverse milieumomstandigheden in en rond het water in kaart worden gebracht, zoals de begroeiing met waterplanten en de aanwezigheid van bagger en kroos.

"Vissen het hele jaar"

24

STEEF MEIJERS, VISGIDS EN BEHEERDER WEBSITE FISHING GUIDES HOLLAND:

"Als visgids breng ik het hele jaar door vissers naar de mooiste visstekken van Nederland. Meestal wil de klant een leuke visdag beleven, maar ontbreekt het hem of haar aan voldoende viskennis of materialen. Naast buitenlandse toeristen komen veel klanten uit eigen land en combineren ook zij een -meerdaagse- vistrip met het verblijf in een hotel of op een camping. Een vistrip wordt meestal onderbroken voor een bezoek aan een etablissement aan de oevers van het viswater en de dag wordt vaak afgerond met een etentje bij een plaatselijk restaurant. We vissen het hele jaar door en zorgen ook buiten de zomermaanden voor de nodige omzet bij hengelsportwinkels, horeca en verblijfsaccommodaties."

De hengelsport is van grote economische betekenis in ons waterrijke land. De twee miljoen vissende Nederlanders (en nog eens zo'n 150.000 sportvissers uit het buitenland) hebben materialen, aas en visdocumenten nodig. Hiervoor kunnen ze terecht bij circa 400 hengelsportzaken, 800 dierenpeciaalzaken, supermarkten, outdoorzaken, watersportbedrijven, internet en hengelsportbeurzen. Daarnaast doen sportvissers een beroep op recreatief-toeristische voorzieningen en activiteiten. In totaal zorgt de sportvisserij voor een jaarlijkse omzet van ruim 700 miljoen euro en een werkgelegenheid van 3.000 mensjaren.

SAMENWERKING MET VERENIGINGEN

De VISpas is het lidmaatschap van de hengelsportvereniging, dus verenigingen onderhouden over de verkoop van de VISpas nauw contact met de winkeliers. Dit heeft voor beide betrokkenen voordeel. Mensen die willen vissen, dienen in veel gevallen lid te worden van de plaatselijke hengelsportvereniging. Als verkooppunt van de VISpas krijgt de winkelier daardoor regelmatig nieuwe klanten in de winkel. Ook maken de hengelsportverenigingen reclame voor 'hun' winkeliers in het clubblad of op de verenigingswebsite. Als wederdienst zullen veel winkeliers de vereniging sponsoren met prijzen voor hun wedstrijden en andere (jeugd)activiteiten.

RECREATIE EN TOERISME

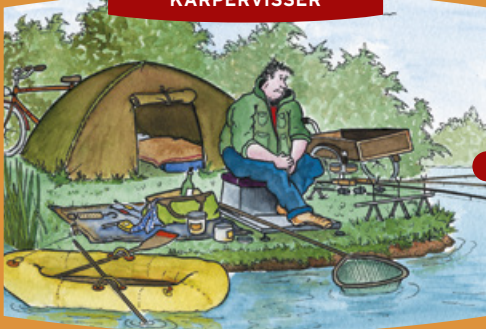
Een aanzienlijk deel van de door de sportvisserij gegenereerde omzet en werkgelegenheid betreft recreatief-toeristische voorzieningen en activiteiten. Voor een aantal plaatsen en regio's is de sportvisserij een belangrijke aanvulling op het toeristische aanbod en van belang voor de economie (seizoensverlenging). Vakantieparken beheren vaak viswateren en er zijn bungalowparken en commerciële visvijvers die zich volledig richten op de behoefte van de sportvisser. Sportvissers zorgen voor inkomsten bij campings, hotels, jachthavens, bootverhuurbedrijven, recreatieplassen en allerhande horeca in de buurt van viswater. Er zijn reisbureau's die zich specialiseren in vistrips in binnen- en buitenland en er zijn visgidsen actief, die bijvoorbeeld toeristen wegwijs maken op de Nederlandse binnenwateren.

SNOEKVISSER

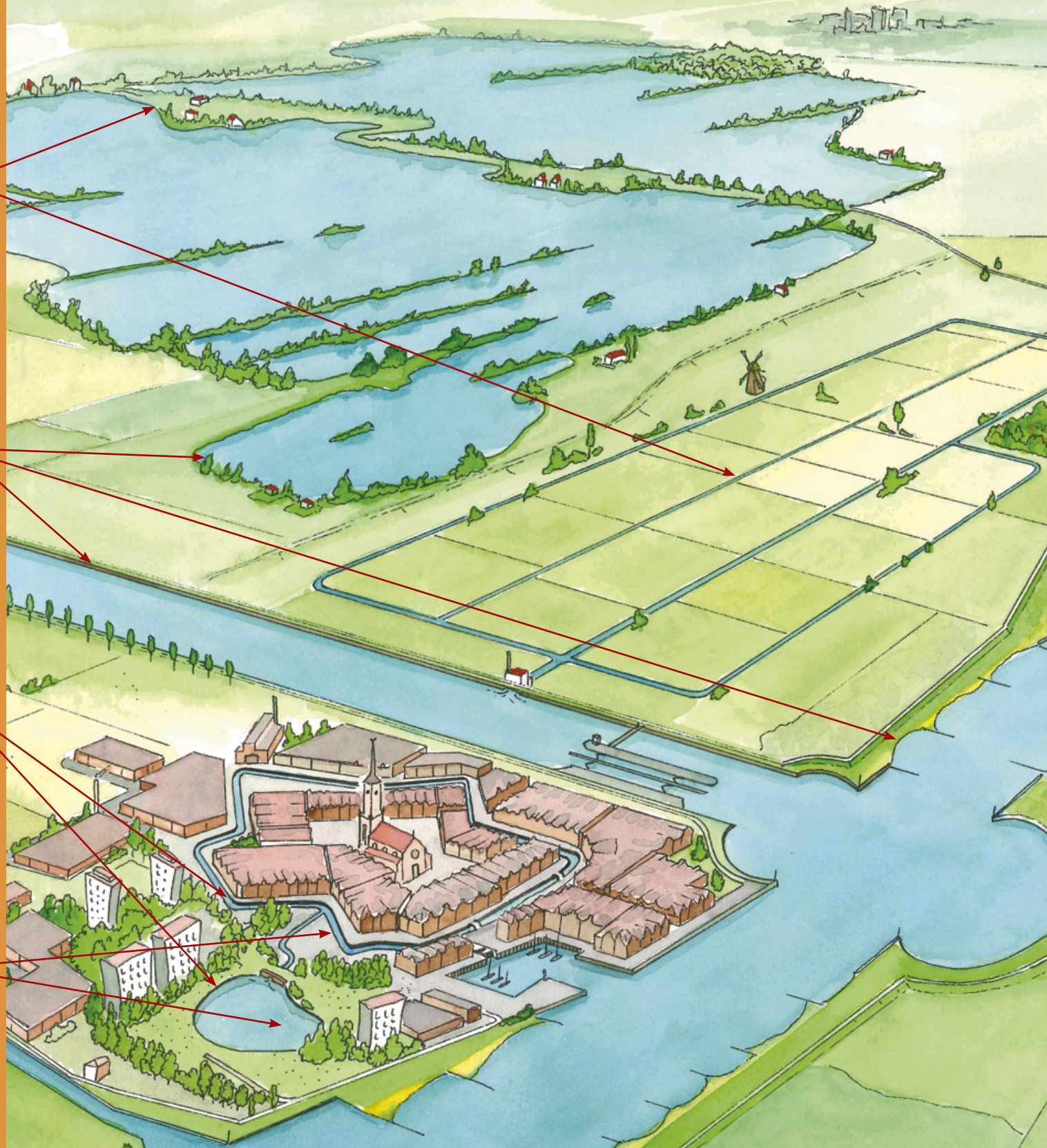
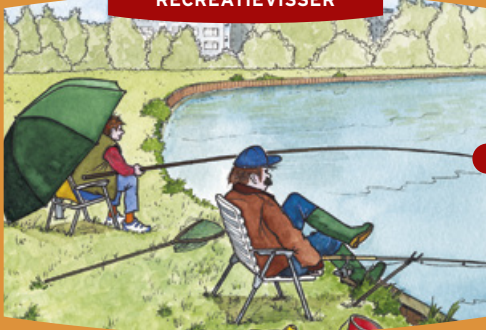
KARPERVISSER

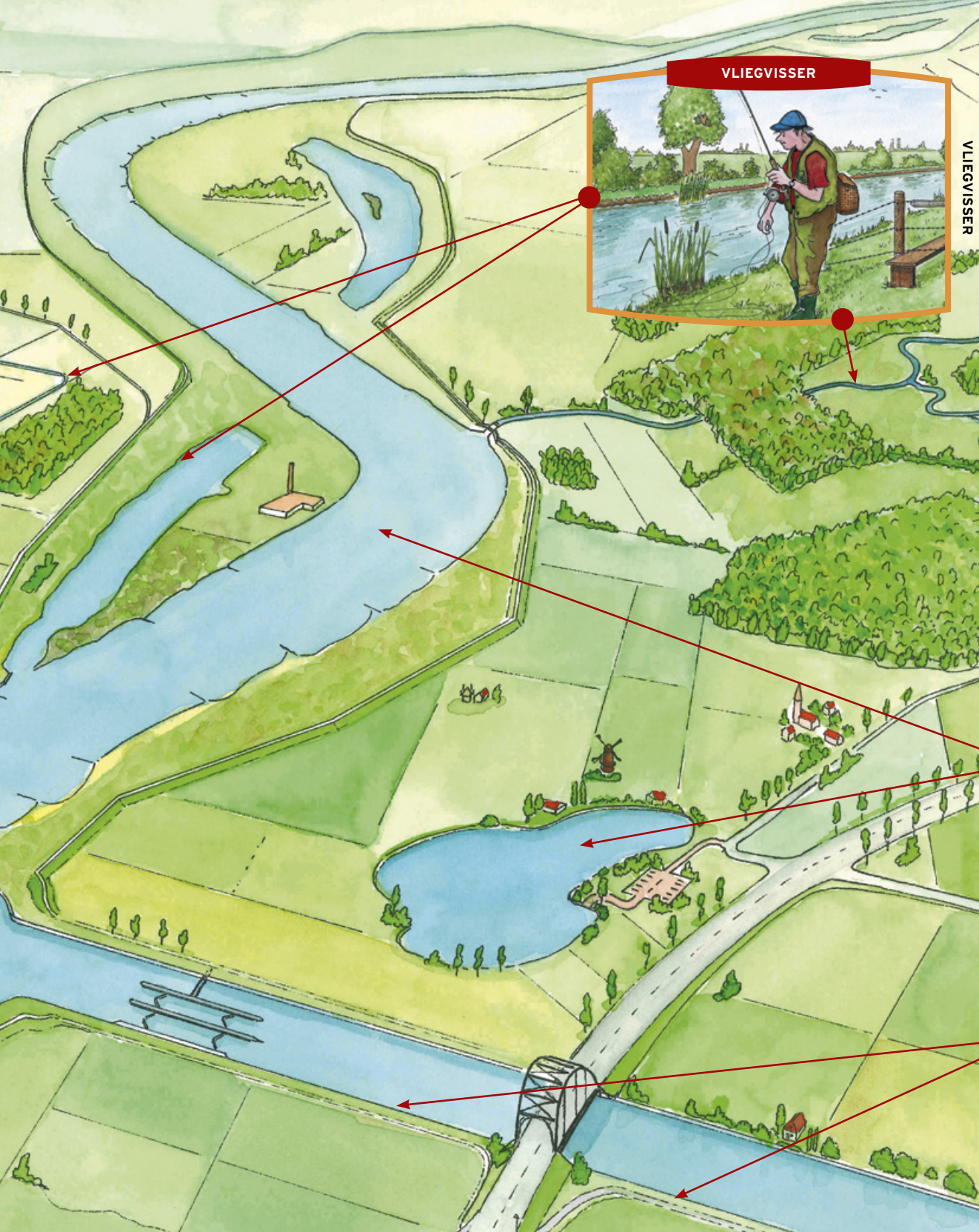
JEUGD

RECREATIEVISSER

VLEIEGVISSER

VLEIEGVISSER

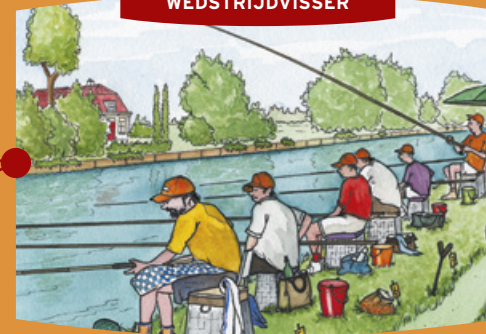
Nederland sportvisland

Het Nederlandse landschap met zijn grote oppervlakte en variatie aan wateren, biedt ruime gelegenheid aan verschillende vormen van de hengelsport. In deze tekening zijn verschillende sportvisserijtypen geplaatst in de meest bij het betreffende type passende omgeving, zoals beken, rivieren, kanalen, plassen, polders en stadswateren.

SNOEKBAARSVISSER

WEDSTRIJDVISSER

ONTWERP: DUO-ONTWERP, U TRECHT UITGAVE 2013

Sportvisserij Nederland
Leyenseweg 115
3721 BC Bilthoven
Telefoon (030) 605 84 00
www.sportvisserijnederland.nl